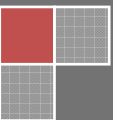

İK V DEĞERLENDİRME NOTU

“ÖNCEKİ YILA KIYASLA DAHA
OBJEKTİF” AP’NİN TÜRKİYE KARARI

Yeliz ŞAHİN
İK V Uzman Yardımcısı

İKTİSADİ KALKINMA VAKFI

“ÖNCEKİ YILA KIYASLA DAHA OBJEKTİF” AP’NİN TÜRKİYE KARARI

Yeliz Şahin, İKV Uzman Yardımcısı

AP Genel Kurulu, 18 Nisan 2013 tarihli oturumunda Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan 2012 Yılı Türkiye İlerleme Raporu’na ilişkin ilke kararını¹ oy çokluğu ile kabul etti. Her yıl olduğu gibi Hollandalı Hıristiyan Demokrat AP Üyesi Ria Oomen-Ruijten’in hazırladığı ilke karar taslağına bu yılda yüzlerce değişiklik önergesi verildi. Kimi AP üyeleri, Türkiye ilke karar taslağına tartışıldığı oturumları adeta Türkiye’nin AB’ye aidiyetinin sorguladığı bir platforma dönüştürmeye çalışırken, kimi üyeler Türkiye’nin AB için giderek artan önemine ve Türkiye’nin üyeliğinin her iki tarafa sağlayacağı kazanımlara odaklanmayı tercih ettiler. Tüm bu tartışmaların sonucunda ortaya AB Bakanlığı’nın “önceki yıla kıyasla daha objektif” olarak nitelendirdiği² bir AP ilke kararı çıktı. İşte başlık başlık, AP üyelerinin perspektifinden son bir yılda Türkiye’nin AB üyeliği yolunda attığı adımlar ve bu yılki ilke kararı, diğerlerinden farklı kılan yönler.

Yapıcı Diyalog ve Ortak Anlayış

İlke kararın ilk bölümü olan “Yapıcı Diyalog ve Ortak Anlayış” bölümünde, Türkiye ile AB arasında yapıcı bir ilişkinin sürdürülebilmesi için müzakere süreci kapsamında ortak taahhütlerin yenilenmesine ihtiyaç duyulduğu ifade ediliyor. Karşılıklı taahhütler ve açık hedefler ortaya konduğunda, Türkiye ve AB’nin aralarındaki diyalogu geliştirebilecekleri, ortak anlayışa varabilecekleri ve reformları gerçekleştirebilecekleri konusunda bir kanıt niteliği taşıyan Pozitif Gündemin ilişkilerde yarattığı olumlu etkiden övgüyle bahsediliyor.

Türkiye’nin AB dış politikası ve komşuluk politikaları bakımından sahip olduğu stratejik önemin vurgulandığı ilke kararda, Türkiye’nin Ortak Dış ve Güvenlik Politikası (OGDP) deklarasyonlarına uyum düzeyinin, 2012 yılında da düşük seyretmeye devam etmesi üzüntü ile karşılanıyor. Türkiye ve AB’ye müşterek Güney Komşuluk Alanı’nda barışçı ve demokratik güçlere destek verilmesi için daha yakın işbirliğine gitmeleri çağrısında bulunulan ilke kararda, Mavi Marmara sonrasında kötüleşen Türkiye-İsrail ilişkilerinde son dönemde yaşanan iyileşmeye AP üyeleri tarafından da destek veriliyor.

¹ Avrupa Parlamentosu’nun 2012 Türkiye İlerleme Raporu’na İlişkin 18 Nisan 2013 Tarihli İlke Kararına <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+20130418+ITEMS+DOC+XML+V0//EN&language=EN#sdocta8> adresinden ulaşılabilir.

² T.C. AB Bakanlığı, “2012 Yılı AP Türkiye Raporu Hakkında AB Bakanı ve Başmüzakereci Sayın Egemen Bağış’ın Basın Açıklaması”, 18 Nisan 2013, http://www.abgs.gov.tr/files/haberler/2013/apbasin_aciklamasi_turkce_son.pdf, Erişim tarihi: 8 Mayıs 2013.

Türk vatandaşlarına vize serbestliği tanınması yolunda 2012 yılında yaşanan olumlu gelişmelerin de vurgulandığı ilke kararda, Konsey'in Komisyon'u üçüncü ülke vatandaşlarının geri kabulüne yönelik anlaşmanın imzalanmasına paralel olarak vize serbestliğine yönelik adımları atmaya davet etmesi memnuniyetle karşılanırken, geçen yıl olduğu gibi bu yıl da Türkiye'ye Geri Kabul Anlaşmasını gecikmeksizin imzalaması çağrısı yineleniyor. Adalet Divanı'nın 19 Şubat 2009 tarihli *Soysal* Kararı'na da atıfta bulunulan AP ilke kararında, AB Üye Devletlerine *Soysal* Kararı doğrultusunda Türkiye-AB Ortaklık Anlaşması'ndan kaynaklanan sorumlulukları hatırlatılıyor. 4 Nisan 2013 tarihinde TBMM'de kabul edilen ve vize serbestliğine yönelik yol haritasında belirlenen gereksinimlerin karşılanmasında etkili olması beklenen Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu da, ilke kararda AP üyeleri tarafından memnuniyetle karşılanıyor.

Kopenhag Kriterlerinin Yerine Getirilmesi

İlke kararın ikinci ve en kapsamlı bölümünü oluşturan "*Kopenhag Kriterlerinin Yerine Getirilmesi*" bölümünde ise, bir yandan olumlu gelişmelerin övgüyle karşılandığı, diğer yandan da eksiklerin ortaya konulduğu karmaşık bir tablo çiziliyor. Anayasa Uzlaşma Komisyonu'nun yeni anayasa hazırlama konusundaki çabalarından övgüyle bahsedilirken, Komisyon tarafından kaydedilen ilerlemenin yavaşlığına dikkat çekilerek tüm siyasi partiler ve ilgili taraflara yeni anayasanın hazırlanması sürecinde yapıcı bir tutum benimsemeleri çağrısında bulunuluyor. İlke kararda ayrıca, özellikle kişisel verilerin korunması, cinsiyet eşitliği ve askeri yargıya ilişkin yasalar olmak üzere 2010 yılı anayasa değişikliği paketinin uygulanması konusunda daha fazla ilerlemeye ihtiyaç duyulduğu hatırlatılıyor.

Üçüncü Yargı Reform Paketi, "*yargı ve temel haklar alanında kapsamlı bir reform sürecine yönelik önemli bir adım*" olarak nitelendirilirken, Türk Ceza Kanunu ve Terörle Mücadele Kanunu kapsamında terör eyleminin geniş tanımlanmasının ve uzun yargılama öncesi tutukluluk sürelerinin eleştirilerin merkezinde yer almaya devam ettiği görülüyor. Hükümete, Terörle Mücadele Kanunu ve Türk Ceza Kanunu'nu ve uzun yargılama öncesi tutukluluk sürelerini gözden geçirme, savunma avukatlarının soruşturma dosyalarına tam erişimini sağlama ve özel mahkemelerin rolünü gözden geçirme başta olmak üzere reformları devam ettirme çağrısında bulunulan ilke kararda, Dördüncü Yargı Reform Paketinin de TBMM'de kabul edilmesinden övgüyle bahsediliyor. İlke kararda, gazeteciler, aktivistler ve muhalif milletvekillerini etkileyen davalardan duyulan endişe ifade edilirken, 15 yıldır devam eden ve hakkında verilmiş üç beraat kararına karşın müebbet hapis cezasıyla sonuçlanan Pınar Selek davasına atıfta bulunularak, söz konusu davanın Türk yargı sisteminin eksiklerini yansıtan bir örnek olarak öne çıktığı kaydediliyor.

Mahkemelerde Türkçe dışındaki dillerde savunmaya izin verilmesinin ve AİHM'e yapılmış bazı başvuruların tazminat ödenmek suretiyle çözümüne ilişkin kanunun yürürlüğe girmesinin memnuniyetle karşılandığı ilke kararda, Türkiye ayrıca, Adalet

Bakanlığı tarafından Avrupa Konseyi ile işbirliği içerisinde AİHM içtihadına uygun olarak hazırlanan İnsan Hakları Eylem Planı'nın kabul edilmesi ve uygulanması da teşvik ediliyor.

İlke kararda eleştiriler ifade özgürlüğü ve medyada çoğulculuk alanlarında yoğunlaşırken, bunların Avrupa değerlerinin temelinde yer aldığı vurgulanıyor ve yetkililere medyanın bağımsızlığını, sürdürülebilirliğini ve AB standartları ile uyumunu sağlamaları çağrısında bulunuluyor. Kimi zaman medya kuruluşlarının kapanması ya da otosansüre yol açan, yüksek para cezaları kesilmesine imkân sağlayan mevzuatın iptal edilmesi çağrısında bulunulurken, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) Medya Özgürlüğü Temsilcisinin gazeteciler hakkında çok sayıda dava bulunması ve çok sayıda gazetecinin de hapiste olmasıyla ilgili endişelerine de ilke kararda yer veriliyor.

Kamu Denetçiliği Kanununun kabul edilmesi ve ilk Kamu Başdenetçisinin atanması, ilke kararda olumlu karşılanan gelişmelerden biri olurken, kurum ve çalışanlarının herhangi bir siyasi parti ile bağlantısı bulunmayan tarafsız kişiler arasından seçilmesi gerektiğine de dikkat çekiliyor

Ergenekon ve *Balyoz* davalarına da değinilen ilke kararda, *Balyoz* davasında 324 şüphelinin uzun tutukluluk sürelerini takiben 13 ila 20 yıl arasında değişen hapis cezalarına çarptırıldığına dikkat çekiliyor. İlke kararda, *Ergenekon* ve *Balyoz* gibi darbe iddialarının ele alındığı soruşturmanın ve KCK soruşturmasının Türkiye'nin demokratik kurumları ve yargısının güçlü, düzgün, bağımsız, tarafsız ve şeffaf işleyişini yansıtmaması gerektiği ifade ediliyor. İnsan Hakları Kurumu Kanununun kabul edilmesi memnuniyetle karşılanarak, söz konusu kurumun gecikmeksizin işlerliğini kazanması çağrısında bulunuluyor.

Türkiye'de STK'larla istişarenin halen bir kuraldan çok, istisnai bir uygulama olmaya devam ettiği belirtilen ilke kararda, STK'larla diyalogun demokrasi için önemine dikkat çekilerek politikaların oluşturulması sürecinde STK'larla daha geniş istişarelerde bulunulması çağrısında bulunuluyor.

İlke kararda, Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine İlişkin Kanun memnuniyetle karşılanarak, Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine İlişkin 2012-2015 Eylem Planı'ndan övgüyle söz ediliyor. Hükümetin töre cinayetlerini, aile içi şiddeti ve zorla evlendirme vakalarını önlemek amacıyla attığı adımlar ve kadına karşı sıfır şiddet politikasının benimsenmiş olması ilke kararda AP üyeleri tarafından takdirle karşılanırken, tüm bunlara rağmen kadına karşı şiddetin devam etmesinden duyulan endişe dile getiriliyor.

Eğitimin dini cemaatler ve azınlıklara saygı temeline dayanan kapsayıcı bir toplum inşa etme sürecinde oynadığı önemli rolün vurgulandığı ilke kararda, hükümete okullarda

Türk toplumunun etnik ve dini çeşitliliğini yansıtan eğitsel materyaller kullanılmasının sağlanması çağrısında bulunuluyor.

15-19-22-23-24

İlke kararda dikkat çeken en önemli hususlardan biri de, AP üyelerinin Türkiye ile beş müzakere faslının açılması konusundaki tavrı. Bu tavır, müzakere sürecinin önündeki tıkanıklığın giderilmesi gerektiği mesajının AP üyeleri tarafından da güçlü bir biçimde dile getirilmesi anlamına geliyor.

AP üyeleri, ilke kararda, ilk çağrışı Konsey'e yaparak, Avrupa Komisyonu'nun genişleme politikası kapsamında kabul ettiği, hukukun üstünlüğünü müzakere sürecinin merkezine yerleştiren yeni yaklaşımı uyarınca Türkiye ile "Yargı ve Temel Haklar" ile "Adalet, Özgürlük ve Güvenlik" fasıllarının açılması çağrısında bulunuyorlar. İlke kararda, bu iki fasıl için belirlenen açılış ve kapanış kriterlerinin, Türkiye'de reform sürecine hız vereceği ve "*açık birer yol haritası görevi görecekleri*" vurgulanıyor.

Fransa'da Hollande'ın Cumhurbaşkanı olmasıyla ilişkilerde yaşanan yakınlaşma sonucu, Fransa'nın Sarkozy döneminde bloke ettiği fasıllardan açılması üzerinde anlaşma sağlanan "*Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu*" faslı da ilke kararda yerini buluyor. Toplumun tüm kesimleri için imkânların ve sosyal içermenin artırılması kapsamında bölgeler, kırsal ve kentsel alanlar arasındaki uyumun güçlendirilmesi ihtiyacının yinelenerek, eğitimin kalitesi ve okula kayıt oranlarındaki sürekli ve kayda değer bölgesel farklılıkların giderilmesi ihtiyacına dikkat çekilen ilke kararda, bu doğrultuda söz konusu fasılın açılması için gerekli adımların atılması çağrısında bulunuluyor.

AP ilke kararında açılması tavsiye edilen diğer müzakere faslı ise, AB'nin enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi hedefine büyük katkıda bulunması öngörülen "Enerji". Bilindiği üzere söz konusu fasıl, GKRY'nin tek yanlı olarak bloke ettiği fasıllar arasında yer alıyor. AP ilke kararında, Türkiye'nin stratejik rolü ve sahip olduğu yenilenebilir enerji kaynakları göz önünde bulundurularak, önceliğin "Enerji" faslının açılmasına verilmesi gerektiği vurgulanıyor.

İlke kararda müzakereye açılması gerektiği belirtilen son fasıl ise, "Sosyal Politika ve İstihdam". Türkiye'nin 2013 yılının ikinci yarısında, AB Dönem Başkanlığını İrlanda'dan sonra devralacak olan Litvanya'nın Dönem Başkanlığı sırasında bu başlığı müzakereye açmak istediği biliniyor. Hatırlanacağı üzere AB Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış

ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, bu faslın müzakerelere açılması için Nisan ayında Brüksel’de temaslarda bulunmuşlardı³.

Çözüm Süreci Ve Terörle Mücadele

AP üyelerinin çözüm sürecine verdikleri desteği dile getirdikleri ilke kararda, çözüm sürecinin Kürt meselesinin demokratik ve barışçıl yoldan çözümüne yönelik tarihi bir anlaşma için bir fırsat niteliğinde olduğu vurgulanıyor. Taraflara “*diyaloğun yapılandırılmış müzakerelere dönüştürülmesi*” çağrısında bulunulan ilke kararda, sürecin başarıyla sonuçlanabilmesi için tüm siyasi partilerin, medyanın ve sivil toplumun yapıcı rol üstlenmesi gerektiğine dikkat çekiliyor.

İlke kararda, AB’nin terör örgütü listesinde yer alan tüm örgütlerin gerçekleştirdikleri terör eylemleri şiddetle kınanırken, Türkiye ile terörle mücadele alanında tam dayanışma halinde bulunduğu ifade ediliyor. Üye Devletlere terörün en önemli finansman kaynaklarından örgütlü suçlarla mücadele alanında, Türkiye ile işbirliğini güçlendirmeleri çağrısında bulunuluyor.

İyi Komşuluk İlişkileri Kurma

İlke kararın “*İyi Komşuluk İlişkileri Kurma*” başlıklı bölümünde, Rum AP üyelerinin etkisi açık bir şekilde görülüyor. Türkiye’nin, GKRY’nin tek taraflı AB Dönem Başkanlığı boyunca, ilişkilerin normalleştirilmesi sürecini başlatma fırsatını kaçırdığının ifade edildiği ilke kararda, Türkiye’nin AB ile yürüttüğü katılım müzakerelerine ivme kazandırmak için, GKRY ile ilişkilerini normalleştirme yolunda ilerleme kaydetmesi gerektiği vurgulanıyor. GKRY’nin AB Dönem Başkanlığı sırasında yapılması beklenen Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu toplantısının ertelenmesinin üzüntüyle karşılandığı ifade ediliyor. GKRY’nin sözde münhasır ekonomik bölgesinin “*meşru olduğu*” iddiasının yer aldığı AP ilke kararında, Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi’nin (UNCLOS) AB müktesebatının bir parçası olduğu ve diğer tüm aday ülkeler tarafından imzalandığı ifade edilerek, Türkiye’ye de söz konusu sözleşmeyi imzalaması ve onaylaması çağrısı yapılıyor.

İlke kararda, Ada’nın yeniden birleşmesi için BM arabuluculuğunda devam eden görüşme sürecine verilen destek teyit edilirken, müzakerelerin ivme kazanması için, iki toplum arasında müzakerelerin nasıl devam etmesi gerektiğine ilişkin uzlaşa sağlanmasının önemine dikkat çekiliyor. Öte yandan, Türkiye’ye KKTC’den askerlerini çekmeye başlaması, Gazimağusa’nın BM’ye transferini gerçekleştirmesi ve Kıbrıslı Türklerin taraflarca kabul edilebilir bir yasal zeminde doğrudan ticaret yapmasına

³ T.C. AB Bakanlığı, “AB Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik ve sosyal taraflar Avrupa Komisyonu yetkilileri ile 19 No’lu Sosyal Politika ve İstihdam Faslına ilişkin temaslarda bulundu” 11 Nisan 2013, <http://www.abgs.gov.tr/index.php?p=48766&l=1>, Erişim tarihi: 8 Mayıs 2013.

imkân sağlanması doğrultusunda, Gazimağusa limanının AB denetimi altında açılması çağrısında bulunuluyor.

Türkiye ile Ermenistan'a 2009 yılında imzalanan protokollerin önkoşulsuz onaylamaları suretiyle ilişkilerin normalleştirilmesi yolunda adım atmaya davet edildiği ilke kararda, Yunanistan-Türkiye ilişkilerinin geliştirilmesi yönünde atılan adımlar olumlu karşılanıyor. Buna karşılık, Yunanistan'a karşı *casus belli* (savaş sebebi) durumunun ortadan kaldırılmamış olması eleştiriliyor.

AB-Türkiye İşbirliğinin Güçlendirilmesi

İlke kararın son bölümünü oluşturan “AB-Türkiye İşbirliğinin Güçlendirilmesi” başlıklı bölümde, bu yıl da Türkiye, Ek Protokol'ün uygulanması konusunda eleştiriliyor. Ek Protokol'ün tam olarak ve ayrımcılık yapmaksızın uygulanmamasından üzüntü duyulduğu ifade edilirken, bu durumun müzakere sürecini ciddi bir şekilde etkilemeye devam ettiği tespitine de yer veriliyor.

Türkiye'nin Suriye'de sürmekte olan krizin insani boyutu kapsamında oynadığı önemli role dikkat çekilen ilke kararda, Türkiye'nin Suriye'deki demokratik güçlere olan bağlılığı ve ülkedeki şiddet nedeniyle Türkiye'ye sığınan mültecilere sağladığı insani yardımdan, övgüyle bahsediliyor. İlke kararda, Avrupa Komisyonu'na, AB Üye Devletlerine ve uluslararası camiaya Türkiye'nin Suriye'deki krizin insani boyutuyla ilgili çabalarına destek vermeleri çağrısında bulunan AP üyeleri, bunun ötesinde AB ile Türkiye'yi Suriye'deki krizin sonlandırılması için Suriye yönetimi üzerindeki baskının artırılması amacıyla ortak bir stratejik vizyon oluşturmaya çağırıyorlar.

Tartışmalar ve Değişiklik Önergeleri

İlke karar taslağının ele alındığı oturumlar, her yıl olduğu gibi bu sene de, AP üyeleri arasında hararetli tartışmalara sahne oldu. Türkiye ilke karar taslağının tartışıldığı oturumlar, bir yerde AB'nin geleceğine ilişkin sorulara da cevap aranan bir platform görevi gördüğü için, diğer AB aday veya potansiyel aday ülkelerinin ilke karar taslaklarının ele alındığı oturumlardan ayrılıyor.. Genel Kurul'a gelmeden önce iki kez AP Dış İlişkiler Komitesi'nde görüşülen ilke karar taslağına, 415 değişiklik önergesi verildi⁴. AP Genel Kurulu'nda ise ilke kararın onaylanmasından bir gün önce yapılan oturumda çok sayıda değişiklik önergesi ele alındı.

İlke karar taslağına getirilen değişiklik önergelerinden, KKTC'nin siyasi ve ekonomik izolasyonunun sonlandırılması yönünde Genel İşler Konseyi'nin 26 Nisan 2004 tarihli

⁴ İlke karar taslağına AP Dış İlişkiler Komitesi'nde verilen değişiklik önergelerine <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+COMPARL+PE-504.377+01+DOC+PDF+V0//EN&language=EN> ve <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+COMPARL+PE-504.402+01+DOC+PDF+V0//EN&language=EN> adreslerinden ulaşılabilir.

Doğrudan Ticaret Tüzüğü'ne ilişkin kararının uygulanması ve AP'de gözlemci üye bulundurmasına yönelik öneriler, Yunan ve Rum AP üyelerinin girişimleri nedeniyle reddedilirken, AP Sosyalist Grup Başkanı Avusturyalı AP Üyesi Hannes Swoboda'nın KKTC'nin AP'de gözlemci bulundurması konusunu, Başkanlık Divanı'na (*Conference of Presidents*) taşıyacaklarını açıklaması dikkat çekti.

Liberal Grup (ALDE) mensubu İngiliz AP Üyesi Barones Sarah Ludford, önerenin reddedilmesine tepki gösterirken, GKRY'nin tek yanlı olarak AB'ye üye olduğu 2004 yılından bu yana Kıbrıs'ı temsil eden tüm AP üyelerinin yalnızca Rumlar arasından seçilmesini ve Kıbrıslı Türklerin AB'deki yasama sürecinde söz sahibi olmaları için çaba sarf edilmemesini eleştirdi. Gözlemci üye statüsünün, Kıbrıslı Türklerin haklarına saygı gösterilmesi ve oy hakkı verilmesi yolunda önemli bir adım olacağını kaydetti⁵. Önergeyi veren Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu Eşbaşkanı Yeşiller/Avrupa Hür İttifakı (Greens/EFA) Grubu'nun Fransız Üyesi Hélène Flautre, çoğunluğu KKTC'den gözlemci bulunmasına destek veren sol ve liberallerden oluşan Başkanlık Divanı'nda, sorunun çözülme ihtimalinin yüksek olduğunu belirtti⁶.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Aralık 2013'teki AB Liderler Zirvesi'ne davet edilmesine ilişkin önerge ise, oy çokluğuyla reddedildi. Ancak bu konuda nihai kararın, AB Konseyi Başkanı Herman Van Rompuy tarafından verileceği ifade edildi. Bilindiği üzere Türkiye, 2005 yılından bu yana AB Liderler Zirvesi'ne davet edilmiyor. Hâlbuki Türkiye'nin AB aile fotoğrafında yer almasının sembolik bir öneme sahip olduğu ve Türk kamuoyu düzeyinde AB'ye olan güvenin yeniden tesis edilmesine önemli bir katkıda bulunacağı da unutulmamalı.

İlke karar taslağından, terör örgütünün, terör örgütü olduğuna ilişkin ifadelerin çıkarılması yönünde getirilen önergeler ise, reddedildi. Buna karşılık, terör örgütünün devam eden faaliyetlerinin şiddetle kınandığının ifade edildiği bölümde, "*sürmekte olan*" ifadesinin çözüm süreci göz önünde bulundurularak çıkarıldığı belirtildi⁷.

Olumlu Bir İlke Karar

AP'nin kabul ettiği karara bir bütün olarak bakıldığında, başta Kıbrıs meselesi ve GKRY ile ilgili olmak üzere, Türkiye tarafından kabul edilemez nitelikteki hususlar ve siyasi

⁵ "Turkish Cypriots let down by MEPs", 18 Nisan 2013, <http://www.sarahludfordmep.org.uk/node/2218>, Erişim tarihi: 8 Mayıs 2013.

⁶ *Today's Zaman*, "European Parliament rejects Turkish Cypriot observers for now" 18 Nisan 2013, <http://www.todayszaman.com/news-313027-european-parliament-rejects-turkish-cypriot-observers-for-now.html>, Erişim tarihi: 8 Mayıs 2013.

⁷ *Radikal*, "Çözüm süreci AP raporunda" 18 Nisan 2013, <http://www.radikal.com.tr/radikal.aspx?type=radikaldetayv3&articleid=1130147&categoryid=78>, Erişim tarihi: 8 Mayıs 2013.

kriterlere uyum konusundaki eleştiriler dışında bu yılki AP ilke kararının, önceki yıllara kıyasla daha olumlu mesajlar içerdiği söylenebilir. *Soysal* kararına atıfta bulunulması ve Üye Devletlere Ortaklık Anlaşması'ndan kaynaklanan yükümlülüklerinin hatırlatılması; Kamu Denetçiliği Kurumunun kurulması ve Üçüncü ve Dördüncü Yargı Reform Paketinin kabul edilmesi başta olmak üzere gerçekleştirilen reformlara geniş yer verilmesi; terör saldırılarının şiddetle kınanması ve bu konuda Türkiye ile dayanışma içerisinde olduğunun güçlü bir şekilde dile getirilmesi; Türkiye'nin bölgesel rolünün ve Suriye krizinde üstlendiği kilit rolün teyit edilmesi ve beş faslın müzakereye açılması yönünde görüş bildirilmesi, olumlu hususlar olarak göze çarpıyor.

Bağlayıcılığı bulunmayan ilke karar, AP'nin siyasi iradesinin bir göstergesi niteliğinde olması ve AP tarafından önem addedilen bazı konuların diğer AB kurumlarının ve Üye Devletlerinin dikkatine sunulması bakımından önem taşıyor. Türkiye ilke kararı, Avrupa Komisyonu tarafından sunulacak 2013 Yılı İlerleme Raporu'nun hazırlanmasına da içerik sağlayacak. AP ilke kararında dikkat çekilen olumlu hususların, özellikle yargı ve temel haklar alanında reform çabalarının artmasında önemli rol oynayacak.

AP üyelerinin başlıkların açılması yönünde yaptıkları çağrılarını, Avrupa Komisyonu ve Konsey tarafından da dikkate alınmasını ve bu yıl Türkiye'nin katılım müzakerelerindeki durağanlığın giderilmesi yolunda harekete geçilmesini umut ediyoruz.